

BORNHOLMS ÆLDRE RÅD

Årsberetning 2019

Ældrerådet på Havnerundvisning juni 2019

Årsberetning for Bornholms Ældreråd 2019

Bornholms Ældreråd var glade for, at der i 2018 blev nedsat en arbejdsgruppe med det formål at analysere hele ældreområdet. Dette skete set i lyset af de store problemer, der var på hjemme-hjælpsområdet med stort sygefravær, vanskeligheder med at skaffe nye medarbejdere og borgerne, der blev mødt af mange forskellige medarbejdere. Arbejdet har nu pågået i godt 1 år og følgegruppen med borgmesteren som formand og hvor jeg ligeledes deltager, må konstatere, at vi er på rette vej. Men vejen er lang endnu og ældrerådet følger arbejdet meget nøje.

Tidligt på året kom udmeldinger om, at kommunen stod overfor voldsomme besparelser på budget 2020. De udmeldte besparelser havde blandt andet baggrund i kommunernes udligningssystem, hvor Bornholm ikke fik så mange midler fra staten som eksempelvis de rige forstadskommuner i Region Hovedstaden. Heldigvis fik kommunen nogen kompensation som vanskeligt stillet kommune og besparelserne blev ikke så voldsomme som først antaget. Ældrerådet fremsendte et omfattende høringssvar inden budgetforhandlingerne gik i gang. Ældreområdet blev skånet denne gang med nogle mindre justeringer, som vi kan leve med. I et møde med Danske Ældreråd i eftersommeren har jeg fremført, at Danske Ældreråd bør gå ind i debatten om udligningssystemet, når man har møder med relevante parter i regeringen.

Et område som Ældrerådet har arbejdet meget med i 2019 er den kommende affaldshåndtering på Bornholm. Her har vores følgegruppe for Kultur, Teknik og Miljø med Verner Landin som formand haft et tæt og konstruktivt samarbejde med BOFA. Repræsentanter fra Ældrerådet var i eftersommeren på et besøg i Holbæk kommune, hvor vi besøgte såvel kommunens Ældreråd som Holbæk kommunes virksomhed for affaldshåndtering. Det var et lærerigt besøg, som vi arbejder videre med i 2020. Det er planen, at vi sammen med BOFA vil invitere til offentligt møde om den kommende affaldshåndtering, hvor de udfordringer som dette vil give, vil blive belyst.

Som alle er bekendt med gennem den bornholmske presse, så har Molslinjens trafikbetjening af Bornholm også fyldt en del i Ældrerådets arbejde. Vores repræsentant i Trafikkontaktrådet Svend Aage Kristoffersen har løbende været i direkte kontakt med rederiet og givet fyldestgørende tilbagemeldinger til Ældrerådet. Ældrerådet kan ikke helt genkende den voldsomme kritik, der har været af rederiet. Molslinjen har altid været lydøre overfor kritik fra vores repræsentant i Trafikkontaktrådet. En nærmere beskrivelse af området fremgår i et senere punkt i denne årsberetning.

Igen i 2019 har ældrerådet sat fokus på udgifter i forbindelse med patientrejser til andre hospitaler i regionen. Såfremt behandlingsgarantien på 30 dage ikke kan overholdes på Bornholm og en læge

ikke ordinerer en operation på et andet hospital, så skal patienten selv betale rejsen. Denne problematik har vi bragt op over for øens to repræsentanter i Region Hovedstaden Leila Lindén og Carsten Scheibye samt overfor regionsformand Sophie Hæstorp Andersen. Vi har rejst sagen set i lyset af, at der bør være ens forhold for alle borgere i regionen, også for dem der bor på Bornholm. Regionen arbejder stadig med sagen og vi håber på en løsning i 2020.

Ligeledes har vi rejst problematikken vedrørende pårørendes betaling for at bo på Rigshospitalets Patienthotel. Her koster det ca. 1000 kr. for et døgn. Også denne sag er rejst med baggrund i, at der bør være ligestilling for alle borgere i regionen. Øvrige borgere i Region Hovedstaden kan blot køre hjem, når de har været på besøg hos deres pårørende.

Bornholms Ældreråd har med tilfredshed konstateret, at regionen har afsat midler i 2020 til såkaldt telemedicin, hvor en patient kan komme direkte i kontakt med en speciallæge i regionen uden at skulle rejse til København. Patienten bliver sparet for en rejse som kan være krævende, hvis man er syg. Ofte drejer konsultationen sig kun om få minutter, men rejser tager en dag.

Et område som ældrerådet har fulgt et stykke tid er muligheden for at sætte en GPS – altså et elektronisk sporesystem – på en dement borger. Den seneste hændelse med en borger fra Plejecenter Klippebo i Gudhjem, der om natten havde forladt sin lejlighed, kunne være endt på tragisk vis. Heldigvis blev den pågældende fundet i live i sidste øjeblik. Desværre har vi set andre eksempler, hvor borgeren omkom inden vedkommende blev fundet. Ældrerådet ser derfor med stor tilfredshed på, at det fra årsskiftet er blevet lovligt at udstyre en dement borger med en GPS blot ved de pårørendes tilladelse. Dette giver en tryghed hos de pårørende, men så sandelig også en vished om, at et medmenneske ikke ligger et sted og lider. Ældrerådet vil tage emnet op med kommunen meget hurtigt med henblik på at få et ensartet system at administrere anvendelse af GPS på, således at det ikke skal være op til det enkelte plejecenter at finde en løsning.

Som det fremgår af denne årsberetning, så er Ældrerådet repræsenteret i mange bestyrelser, råd og nævn. Jeg vil på Ældrerådets vegne takke alle for et godt og konstruktivt samarbejde, som vi sætter pris på. Ligeledes skal der lyde en tak til alle, der arbejder i Center for Ældre. I udfører dagligt et stort og egennyttigt arbejde til gavn og glæde for vores ældre medborgere.

Endelig skal der lyde en tak til kommunen for den støtte Ældrerådet får i det daglige gennem sekretariatsbistand fra udvalgssekretær Kell Hansen, der altid er til disposition med fagligt kvalificerede svar.

Erik A. Larsen, Formand for ældrerådet.

Ældrerådets sammensætning, formål og opgaver.

Bornholms Ældreråd er et folkevalgt, rådgivende og høringsberettiget organ.

Der er valg til ældrerådet hver fjerde år, og valget finder sted 1 måned før valget til kommunalbestyrelsen. Alle kommunens borgere over 60 er stemmeberettigede og opstillingsberettigede.

Bornholms Ældreråds vigtigste formål er at rådgive kommunalbestyrelsen i alle sager, der vedrører ældre.

Det er desuden ældrerådets opgave at varetage de ældre medborgeres interesser på alle områder, der er af betydning for deres trivsel i kommunen, det gælder sociale, sundhedsmæssige, forebyggende, kulturelle, trafikale så vel som bolig og byplanmæssige forhold.

Bornholms Ældreråd består i denne valgperiode af

Erik A. Larsen: Formand

Kirsten Mortensen: Næstformand

Anita Mortensen: Formand for SOS gruppen

Grethe Viborg

Dorrit Yvonne Dahl

Verner Landin Formand for KTM gruppen

Svend Aage Kristoffersen

Jan Harvest

Jens Oskar Pedersen

Else-Marie Andersen.

Lisbeth Riemann. LR har afløst Anders Knudsen, der er trådt ud af arbejdsmæssige grunde.

Sekretær: Kell Hansen

Bornholms Ældreråd har valgt at dele opgaverne op i følgende grupper.

Den koordinerende gruppe – følgegruppe for økonomi, budget og mødeplanlægning.

Følgegruppen vedrørende kultur, teknik og miljø. (KTM)

Følgegruppen vedrørende sociale forhold og Sundhed. (SOS)

Den koordinerende Gruppe – Følgegruppe vedrørende økonomi og budget.

Gruppen består af: Erik A. Larsen (formand) Kirsten Mortensen (næstformand) Anita Mortensen (formand for SOS gruppen) og Verner Landin (formand for Teknik og miljøgruppen)

Den koordinerende gruppe har holdt 9 møder i 2019.

Staten yder alle kommuner fuld kompensation for udgifterne til ældrerådernes drift, og det er den koordinerende gruppes ansvar at holde øje med at budgettet overholdes.

Derudover er det gruppens arbejde at forberede ældrerådsmøderne. Gruppen gennemgår sammen med Sekretær Kell Hansen dagsordenen til fællesmøderne med samt bilag. De gennemgår i den sammenhæng referaterne fra de 2 følgegrupper SOS og KTM, og sørger for at skabe kontinuitet og sammenhæng i arbejdet.

Gruppen koordinerer studiebesøg for det samlede ældreråd, og sørger for at invitere politikere og embedsmænd, der er vigtige for vores arbejde. Og vi er glade for at kunne sige, at vi altid oplever imødekommenhed, når vi lægger beslag på deres tid.

Gruppen kommer ligeledes med idéer til 1 til 2 offentlige møder i løbet af året, hvor der præsenteres nogle emner, der er relevante for den ældre generation, men som også gerne må appellere mere alment.

Det er os i det hele taget magtpåliggende at synliggøre vores arbejde og være tilgængelige for borgere, der har behov for at have nogen at henvende sig til.

Kirsten Mortensen

Følgegruppen vedrørende Social og Sundhed (SOS-gruppen).

Følgegruppen består af: Anita Mortensen (formand for gruppen), Grethe Viborg, Dorrit Yvonne Dahl, Lisbeth Riemann og Kirsten Mortensen.

Følgegruppen har holdt 10 møder i 2019, hvor gruppen har beskæftiget sig med Social og sundhedsområder for ældre borgere, herunder den Rehabiliterende Organisation. Gruppen har også beskæftiget sig med flere aktuelle emner og debatter i medierne. Medlemmerne af gruppen får ofte henvendelser fra ældre medborgere eller deres pårørende, om problemer i deres hverdag. Vi debatterer sagerne og lader dem, hvis det er muligt, gå videre til relevante personer.

- Vi har forberedt høringsvar vedrørende plejehjem/plejecentres tilsyn og tilsynsrapporter samt sparekatalog.
Orientering om Risikobaseret tilsyn bl.a. i Hjemmeplejen Allinge.
- D. 29. og 30. april har vi deltaget i repræsentantskabsmøde samt konference arrangeret af Danske ældreråd. Grethe Viborg, Else-Marie Andersen og Jens Oskar Pedersen deltog.
- Møder i DeViKa's kostråd blev afholdt d. 25. marts og d. 30. september. Grethe Viborg, Anders Knudsen og Anita Mortensen deltog.
- Møder i beboer og familieråd blev afholdt d. 8. maj og d. 13. november. Grethe Viborg, Anita Mortensen, Dorrit Yvonne Dahl og Kirsten Mortensen deltog.
- De lokale politiråd har afholdt møde d. 16. januar, d. 24. juni og den 13. november. Anita Mortensen deltog for område Nord.
- Følgegruppen har desuden holdt møde på Toftegården, hvor vi talte med leder Susanne Møller om DeViKa's mad.
- Vi har haft kontakt med tilsynsførende Mette Marker angående klippekortordningen samt akutpladser på Sønderbo. Kontakt med Trine Dorow angående akutsygeplejerskefunktionen.
- D 31. oktober har Kirsten Mortensen været til møde med Dansk Sygeplejeråds Seniorsygeplejersker på Bornholm
- Anders Knudsen er udtrådt af SOS-Gruppen/Bornholms ældreråd af arbejdsmæssige grunde. Han er blevet afløst af Lisbeth Riemann.

Anita Mortensen, formand for udvalget.

Følgegruppen vedrørende Kultur, teknik og miljø. (KTM)

Følgegruppen består af Verner Landin, der er formand for gruppen, Svend Aage Kristoffersen, Jens-Oskar Pedersen, Else-Marie Andersen og Jan Harvest.

Følgegruppen afholder ca. 11 møder om året, hvor gruppen hver gang har beskæftiget sig med diverse udvalgs arbejdsområder og kommer med indstillinger til Ældrerådet. Teknik og miljøgruppen arbejder bl.a. med det forberedende arbejde med diverse høringsvar til godkendelse i Ældrerådet.

Følgegruppen har desuden møder med relevante udvalg og ressourcepersoner f. eks:

Natur og miljøudvalget
Job-, udviklings- og fritidsudvalget
Rønne havn
Bornholmslinjen

Herudover er gruppen repræsenteret i:

Bornholms energi og forsyningsselskab
BOFAs brugerråd
BAT
Politiets lokalråd
TV2 repræsentantskab

Bornholms museum
Trafikkontaktrådet

For tiden arbejder gruppen med

- Transportområdet (færgeudbud mv)
- Museumsbyggeri i Rø
- Plejecenter i Hasle (i bero)
- Biblioteksområdet
- BOFA affaldshåndtering

Gruppens pejlemærker er p. t.

- Bornholmslinien
- Rønne havn
- Ystad havn
- Biblioteksbrugerråd
- Nyt plejecenter i Hasle

Verner Landin, formand for udvalget.

Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm.

I 2019 har der været afholdt fire møder i Trafikkontaktrådet. Derudover har rådet været på besøg hos transportminister Benny Engelbrecht.

Bornholmslinjens overtagelse af færgebetjeningen af Bornholm pr. 1. september 2018 har naturligvis stadig vores største opmærksomhed. På flere af møderne deltog repræsentanter fra Molslinjens direktion, og vi havde en god dialog med dem om de problemstillinger, der er, når man skifter til nyt færgerederi.

Bornholms Ældreråd har naturligvis varetaget vilkårene for ældre borgeres brug af vores nye færger.

I de første måneder med Bornholmslinjen blev der ikke udbudt særlig mange pensionistbilletter, men efter en god dialog med Bornholmslinjen blev antallet af udbudte pensionistbilletter øget væsentligt.

Ligeledes påpegede vi, at gebyret for bestilling af billetter burde fjernes for de borgere, der er fritaget for digital post. Dette gebyr blev hurtigt fjernet fra Bornholmslinjens side.

Når vi som pensionister havde vores børnebørn med i bilen, skulle de som udgangspunkt betale fuld voksenbillet. Vi fandt det urimeligt, at et 2-3 årigt barn skulle betale fuld pris. Også her var Bornholmslinjen lydhøre og nedsatte billetprisen for medrejsende børnebørn.

Det kan ikke skjules, at overgangen til nyt færgerederi i begyndelsen gav nogle udfordringer. Molslinjen kom med en anden type færger, end vi var vant til.

I Ældrerådet ser vi frem til forbedret konformt på Express 1, når den får monteret en t-foil stabilisator til foråret 2020. Og vi glæder os til, at færgelejet i Ystad kan tage imod reservefargen Povl Anker fra morgenen af, hvis vejret er dårligt. Og ikke mindst glæder vi os til at tage imod den nye store hurtigfærge Express 5 til foråret 2022.

Bornholms Ældreråd er godt tilfreds med samarbejdet med Bornholmslinjen.

Jeg vil gerne kvittere for de mange henvendelser om trafikbetjeningen af Bornholm, vi får fra ældre borgere. Vi forsøger efter bedste evne, at bringe dem videre i de rette fora. Det gælder både i forhold til Bornholmslinjen, DAT og andre selskaber, der betjener trafikken til og fra Bornholm.

Svend Aage Kristoffersen, Ældrerådets repræsentant i Trafikkontaktrådet.

Yderligere repræsentation i diverse råd og udvalg

Ud over de nævnte råd i forbindelse med følgegruppernes arbejde, har ældrerådet repræsentanter i diverse udvalg og repræsentantskaber, hvor vi kan lægge et godt ord ind for gode forhold for de ældre.

BAT's brugerråd, Bofa's brugerråd, Bornholms Energi- og Forsynings brugerråd, Rønne Svømmehal, TV2 Bornholms repræsentantskab, Museums Foreningen, m.fl. Hertil

kommer ad hoc-udvalg, hvor Erik A Larsen pt sidder i BRK's udvalg til analysering af økonomien på hele ældrerådet.

Danske Ældreråd. (Landsdækkende)

Danske Ældreråd har drøftelser med relevante regeringsudvalg, og er høringsberettiget i alle lovforslag, der vedrører de ældre, og derigennem støtter Danske Ældreråd de lokale ældreråds arbejde. Danske Ældreråd fungerer som en paraplyorganisation for de lokale ældreråd, og rådets ansatte er behjælpelig med at udrede f.eks. juridiske problemstillinger.

Dansk Ældreråds mission er at medvirke til at skabe anerkendelse af ældrerådernes arbejde, så ældrerådene får øget indflydelse på ældrepolitikken i kommunerne. Danske Ældreråd afholder forskellige møder, temadage og kurser, hvor repræsentanter fra Bornholms Ældreråd så vidt muligt deltager med en eller flere personer.

Regionale Ældreråd. (Region Hovedstaden og Bornholm)

Regionsældrerådet er et ældrepolitisk samarbejdsforum for regionens lokale ældreråd, Bornholms ældreråd er medlem af Hovedstadsregionens ældreråd.

Regionsældrerådet afholder 5 møder om året, hvor Bornholms ældreråd deltager med formand eller næstformand.

Andre Aktiviteter.

Alle ældrerådets medlemmer kan efter aftale deltage med oplysninger og dialog om ældrerådet og relevante problemstillinger for ældre ved forskellige organisations og foreningers møder.

Erik A. Larsen sad i panel ved folkemødet 2019 i et spændende arrangement med titlen Det gode og sunde ældre liv – hvad er det og hvem har det?

Det samlede ældreråd har i år været på studiebesøg på Sønderbo, Kildebo, BOFA, Rønne havn og Bornholms Kunstmuseum

Kirsten Mortensen/Næstformand

Afslutning og perspektivering på fremtiden

Bornholms Ældreråd har ingen selvstændig hjemmeside, men henviser til Bornholms Regionskommunes hjemmeside, <http://www.brk.dk/>, under øvrige udvalg og råd, hvor man kan finde "Ældrerådet", og hvor man kan læse referater fra Ældrerådsmøderne og hente årsberetning m.m.

Ældrerådet håber på et fortsat tæt og konstruktivt samarbejde med de politiske udvalg samt i alle de råd og bestyrelser, hvor vi er repræsenteret. Dette samarbejde er grundlaget for, at vores målgruppe – de ældre på Bornholm – får et godt og værdigt liv.

Med venlig hilsen fra Bornholms Ældreråd 2019.

Erik A. Larsen, formand for Bornholms Ældreråd